

Sukututkimus

Alustus 28.10.2025

Raimo Siirilä, Meri-Espoon Seniorit ry

Lähde: Suomen Sukututkimusseuran nettisivut

Mitä on sukututkimus eli genealogia?

- **Sukulaisuussuhteiden selvittämistä ja henkilöhistoriallista tutkimusta**
- **Yksi näkökulma historiaan ja osa historian tutkimusta**
 - Menneiden polvien elämänvaiheet ja tarinat ansaitsevat tulla kerrotuiksi ja jaetuiksi. Sukututkimuksen keinoin jokaisella meistä on siihen mahdollisuus.
- **Alkuperäislähteillä on merkittävä asema sukututkimuksessa.**
 - Jo aloittelevan sukututkijan on hyvä erottaa alkuperäiset arkistolähteet sekä muut lähteet, kuten kirjallisuus, sukututkimustietokannat ja muistitieto, toisistaan.
 - Arkistolähteet muodostavat sukututkimuksen perustan, jota voidaan rikastaa muista lähteistä saatavilla tiedoilla.
 - Sukututkijan tulee kuitenkin aina muistaa, että alkuperäiset lähteetkään eivät ole virheettömiä, joten sukututkimuksessa on pidettävä aina lähdekritiikki mielessä.
- **Sukututkimusta voidaan tehdä kahdella eri tapaa: esipolvitutkimuksena ja jälkipolvitutkimuksena.**
 - Esipolvitutkimuksessa selvitetään yhden henkilön esivanhempia nykyisyydestä menneisyyteen ja esivanhempien määrä kasvaa periaatteessa eksponentiaalisesti polvi polvelta. Käytännössä näin ei aina tapahdu, vaan jotkut vanhemmat jäävät tuntemattomiksi tai samat henkilöt esiintyvät useamman kerran esipolvissa.
 - Jälkipolvitutkimus on puolestaan varsinaista suvun tutkimusta. Siinä tutkimuksen lähtökohdaksi valitaan kantapari, jonka jälkeläisiä selvitetään kohti nykypäivää.
 - Esipolvitutkimuksen tulosten tyyppinen esitystapa on esipolvi- tai sukupuu ja jälkipolvitutkimuksen sukukirja, jossa suku on järjestetty sukutauluihin ja sukuhaaroihin.

Sukututkimuksen aloitus

- Aloittelevan sukututkijan kannattaa heti alussa valita **oma tutkimussuunta tai sukuhaara** ja ryhtyä sitten määrätietoisesti keräämään aineistoa.
- Ensimmäisessä vaiheessa on hyvä keskustella sukulaisten kanssa ja kartoittaa, onko suvusta jo tehty tutkimusta.
- On myös hyvä selvittää, kuuluivatko tutkittavat henkilöt luterilaiseen, ortodoksiseen tai muuhun seurakuntaan, tai kuuluivatko he siviilirekisteriin. Tällä tiedolla on vaikutus sukututkimuksen aloittamiselle ja tekemiselle.
- Ennen varsinaisen sukututkimuksen aloittamista on syytä tutustua sukututkimuksen **käytännösääntöihin** (EU:n GDPR, Suomen sukututkimusseura).

Sukututkimuksen peruslähteet

1. Haastattele sukulaisiasi, jotka muistavat tietoja suvun jäsenistä ja sen historiasta, mutta suhtaudu muistitietoon aina kriittisesti.
2. Etsi kotoa, vanhemmiltasi tai muilta sukulaisiltasi asiakirjoja, kuten virkatodistuksia, perukirjoja ja perheraamattuja, joissa esiintyy tietoja suvun jäsenistä ja heidän henkilötietoja.
3. Selvitä kirjastosta, esimerkiksi [Finnan](#), tai Suomen Sukututkimusseuran [käsikirjaston](#) avulla, onko omasta suvustasi julkaistu jo sukukirjaa. Sukutietoja löytyy paljon myös verkosta eri alustoilla, joten apuna kannattaa käyttää myös hakukoneita, kuten [Googlea](#).
4. Perehdy sukututkimuksen menetelmiin, periaatteisiin ja peruslähteisiin oppaiden ja verkon avulla sekä osallistu sukututkimuskursseille. Kursseja järjestävät useat eri tahot ja koulutusta on saatavilla paljon myös verkossa. Suomen Sukututkimusseuralla on laaja [koulutustarjonta](#) ja [neuvontapalveluja](#).
5. Sukututkimuksen peruslähteitä on digitoitu melko kattavasti ja esimerkiksi yli 100 vuotta vanhoja kirkonkirjoja pääset selaamaan Kansallisarkiston [Asia-palvelussa](#) ja Suomen Sukuhistoriallisen yhdistyksen [Digiarkistossa](#). Tutustu myös Seuran verkkopalveluihin, kuten [HisKi-tietokantaan](#), joka on sukututkijan keskeisin apuväline kirkonkirjojen tutkimisessa.
6. Mikäli et pääse kiinni yli 100 vuotta vanhoihin kirkonkirjoihin, tilaa virkatodistus tai sukuselvitys evankelis-luterilaisen kirkon [seurakunnasta](#), ortodoksisen kirkon [keskusrekisteristä](#) tai [Digi- ja väestötietovirastosta](#).
7. Ennen kuin alat tallentamaan tai julkaisemaan sukututkimustietoja sukututkimusohjelmaan tai -palveluun, tutustu henkilötietojen käsittelyn sääntelyyn ja ohjeistuksiin.
8. Liity verkossa sukututkimusaiheisiin keskusteluryhmiin ja -palstoille, esimerkiksi Facebookissa [Suomen Sukututkimusseuran keskusteluryhmään](#) ja [Suku Forumille](#), joissa voit kysyä neuvoa ja vinkkejä sekä saada apua ongelmatilanteissa.
9. Voit liittyä myös Suomen Sukututkimusseuraan ja paikalliseen sukututkimusyhdistykseen jäseneksi. Näin pääset mukaan sukututkijayhteisöön ja sen sisäiseen viestintään.

Sukututkijan lähteet

- Nykyään merkittävä osa sukututkimuksen peruslähteistä on saatavilla digitoituina ja niitä pääsee tutkimaan vaikka kotisohvalta käsin.
- **Kirkonkirjat**
 - Suurin osa kirkonkirjoista löytyy nykyään digitoituina aina 1900-luvun alkupuolelle saakka.
 - Kirkonkirjojen avulla tutkimus voidaan yleensä ulottaa 1600- ja 1700-lukujen taitteeseen.
 - Tietojen saaminen alle 100 vuotta vanhoista kirjoista vaatii yleensä virkatodistuksen (maksullinen) tilaamisen seurakunnasta.
 - Kirkonkirjoilla eli kirkollisilla väestörekisteriasiakirjoilla tarkoitetaan evankelis-luterilaisten seurakuntien arkistoihin kuuluvia **riippikirjoja** ja historiakirjoja eli **luetteloita syntyneistä, vihityistä ja kuolleista**. Näiden asiakirjojen lisäksi seurakuntien asiakirjoihin lukeutuu yleensä myös **luetteloita muuttaneista**, ripillä käymättömien henkilöiden tiedot sisältäviä **lastenkirjoja** sekä **tiliasiakirjoja** ja muita luetteloita.
 - Ortodoksisten sukujen tutkiminen poikkeaa hieman luterilaisten sukujen tutkimisesta.
 - Kansallisarkiston **Astia-palvelusta** löytyy kaikkien seurakuntien kirkonkirjat digitoituna noin 1860-luvulle saakka.
 - Suomen Sukuhistoriallinen Yhdistys (SSHY) on myös digitoinut kirkonkirjoja yhdistyksen omaan **Digiarkistoon**, jossa aineistot ovat 125 vuotta vanhemmalta osalta vapaassa käytössä.
 - Kirkonkirjojen tutkimuksessa sukututkijan keskeisiä apuvälineitä voivat olla myös **HisKi-tietokanta** (Suomen Sukututkimusseura) sekä luovutettujen alueiden osalta Karjala-tietokanta eli **Katäha** (Kansallisarkisto).

- Kirkonkirjojen ohella sukututkimuksen peruslähteisiin kuuluvat **henkikirjat sekä erilaiset veroluettelot**.
- **Henkikirjat**
 - Henkikirjat ovat pitäjittäin tai kunnittain pidettyjä **luetteloita väestöstä ja kiinteistöistä**, jotka laadittiin vuosittain pidetyn henkikirjoituksen perusteella. Lääneittäin kootut henkikirjojen sarjat alkavat vuodesta 1634 tai sen jälkeen. Henkirahan, joka pohjautui alun perin vuonna 1625 säädettyyn myllytulliin, piti alun perin olla tilapäinen vero, mutta sitä kannettiin aina vuoteen 1924. Tämän jälkeenkin henkikirjoja laadittiin väestö- ja kiinteistöluetteloina. Vuotuiset henkikirjoitukset lopetettiin vuonna 1990 ja henkikirjat poistuivat kokonaan käytöstä vuonna 1993.
 - Suurin osa henkikirjoista on digitoitu vuoteen 1920 saakka ja ne ovat vapaasti tutkittavissa Kansallisarkiston [Astia-palvelun](#) kautta. Alla 100 vuotta vanhoja henkikirjoja pääsee tutkimaan tutkimusluvalla Kansallisarkiston toimipisteissä.
- **Tuomiokirjat**
 - Tuomiokirjoilla tarkoitetaan kihlakunnanoikeuden pöytäkirjoja aina 1500-luvulta 1800-luvun keskivaiheille, jonka jälkeen ne tunnetaan yleisemmin oikeus- tai käräjäpöytäkirjoina.
 - 1700-luvulta lähtien on tuomiokirjat jaettu kahteen osaan: varsinaiset asiat eli rikos- ja riita-asiat sekä ilmoitusasiat, eli lainhuudot, kiinnitykset, holhoukset sekä avioehdot.
 - Tuomiokirjoja etsiminen tapahtuu [Astia-palvelussa](#), josta löytyy hakemistotiedot kaikkiin Kansallisarkistossa säilyttäviin aineistoihin. Pitäjien kuuluminen tuomiokuntaan selviää erillisestä [hakemistosta](#). Kansallisarkiston [Tuomiokirjahaku](#)-verkkopalvelussa on mahdollista hakea 1800-luvun tekstiunnistettujen tuomiokirjojen sisällöstä. Lisää tietoa tuomiokirjoista löytyy [Arkistojen Portista](#).

- **Läänintilit**

- Läänintilit ovat tärkeä lähde Ruotsin ajan tutkimuksen kannalta ja niiden aineistot ovat keskeisessä asemassa taloudellisten olojen, asutuksen sekä sosiaalisten olojen tutkimisessa. Sukututkimuksen kannalta ne ovat tärkeä lähde 1600-luvun osalta ennen kuin kirkollinen väestökirjanpito alkaa. Läänintilien erikoistileistä voi löytää hyvinkin kiinnostavia tietoja, esimerkiksi yllisyysveroluetteloissa voi olla tietoja esivanhemman nuuskan käytöstä. Läänintilien asiakirjat on digitoitu ja ne ovat tutkittavissa lääneittäin Kansallisarkiston [Astia-palvelun](#) kautta.

- **Voudintilit**

- Voudintilit ovat Suomessa käytännössä ainoa laajempi lähdekokonaisuus 1500-luvun historian osalta. Voudintilit ovat luettelomuodostaan huolimatta varsin sisältörikkaita ja niitä voi käyttää lähteenä myös sukututkimuksessa. Voudintilit antavat monipuolisemman historiallisen kuvan kuin mitä pelkkä tiliasiakirja sanana antaa ymmärtää. Voudintilit on kokonaisuudessaan digitoitu ne ovat tutkittavissa voutikunnittain Kansallisarkiston [Astia-palvelun](#) kautta.

- **Arkistot ja kirjastot**

- **Kansallisarkisto.** Kansallisarkiston tehtävänä on varmistaa kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien asiakirjojen säilyminen ja saatavuus sekä edistää niiden tutkimuskäyttöä. Kansallisarkistossa säilytetään paikallis- ja aluehallinnon viranomaisten arkistoja sekä yksityisarkistoja alueellisesti yhdeksässä eri toimipisteessä. Suurinta osaa sukututkimuksen peruslähteistä, kuten vanhimpia kirkonkirjoja sekä henki- ja tuomiokirjoja, säilytetään Kansallisarkistossa.
- **Kansalliskirjasto.** Kansalliskirjasto on Suomen suurin ja vanhin tieteellinen kirjasto, joka vastaa kansallisen julkaisuperinnön ja ainutlaatuisien aineistokokoelmien kartuttamisesta, kuvailusta, säilyttämisestä ja käyttöön asettamisesta. Kirjallisuuden lisäksi Kansalliskirjastossa säilytetään käsikirjoituskokoelmaa, joka sisältää tunnettujen henkilöarkistoja sekä keskiaikaisia pergamenttfragmentteja. Kansalliskirjaston digitoiduista aineistoista löytyy vapaasti saatavilla kaikki Suomessa julkaistut sanoma- ja aikakauslehdet vuoteen 1939 saakka.
- **Museovirasto** on opetus- ja kulttuuriministeriön alainen asiantuntijavirasto, joka tutkii, säilyttää ja hoitaa suomalaista esineellistä kulttuuriperintöä ja kulttuuriympäristöä, rakennusperintöä, muinaisjäännöksiä ja kulttuurillisesti merkittävää esineistöä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Museoviraston arkistossa säilytetään sen toimialaan liittyviä aineistoja sen kirjasto on kaikille avoin **kulttuuriperintöalan tieteellinen erikoiskirjasto**.
- **Ulkoministeriön arkisto**
- **Kunnalliset arkistot**
- **Yliopistot, museot ja yksityisarkistot**
- Jne, jne

• ***Muita sukututkijan tietolähteitä:***

- [Henkilöhistoria](#)
- [Henkilönnimet](#)
- [Militaria](#)
- [Siirtolaisuus](#)
- [Paikallistieto](#)
- [Sanastot ja sanakirjat](#)
- [Arkistot ja kirjastot](#)

Geneettinen sukututkimus

- Geneettinen sukututkimus on henkilöiden keskinäisten biologisten sukulaisuussuhteiden ja suvun vaiheiden tutkimusta DNA-testejä ja asiakirjallisia lähteitä hyödyntäen. Geneettinen sukututkimus **perustuu ennen kaikkea DNA-testien vertailuun** testin tehneiden henkilöiden kesken. Testejä vertailemalla voidaan esimerkiksi arvioida sukulaisuuden läheisyyttä tai viimeisimmän yhteisen esivanhemman etäisyyttä suhteessa testattuihin.
- Geneettinen sukututkimus ei ole irrallaan asiakirjalähteistä tai perinteisestä sukututkimuksesta, vaan **tarjoaa uuden tutkimustavan asiakirjojen rinnalle**.
- Alla on lueteltuna neljä suurinta DNA-testien palveluntarjoajaa maailmassa, joista suomalaiset ovat käyttäneet eniten MyHeritage:n tai FamilyTreeDNA:n palveluja. Sen sijaan esimerkiksi Ancestryllä on runsaasti amerikkalaisia testattuja, joista monilla on ymmärrettävästi sukujuuria eurooppalaisiin siirtolaisiin.
 - [Ancestry: DNA Tests for Ethnicity & Genealogy DNA Test](#)
 - [FamilyTreeDNA: DNA Testing for Ancestry & Genealogy](#)
 - [MyHeritage: DNA-testi](#)
 - [23andMe: DNA Genetic Testing & Analysis](#)

Sukututkimusohjelmistoja

Sukututkimusohjelmistojen vertailussa **tärkeimmät erot liittyvät käytettävyyteen, hintaan, kielitukeen ja ominaisuuksiin kuten DNA-yhteensopivuuteen ja sukukirjan tekoon**. Tässä on tiivis katsaus suosituimpiin ohjelmiin.

Ohjelmisto	Plussat	Miinus
Gramps	Ilmainen, avoin lähdekoodi, suomenkielinen, monipuoliset ominaisuudet	Käyttöliittymä voi olla monimutkainen aloittelijalle
Family Tree Builder	Ilmainen versio, suomenkielinen, MyHeritage-integraatio	Ilmaisesiossa rajoitus 250 henkilöön synkronoidussa tilassa
Legacy	Ilmainen/maksullinen, suomenkielinen, hyvä raportointi	Vanhentunut ulkoasu, osa ominaisuuksista vain maksullisessa versiossa
Ancestral Quest	Ilmainen/maksullinen, GEDCOM-tuki, osittain suomenkielinen	Käyttöliittymä ei moderni, suomenkielisyys ei kattava
RootsMagic	Ilmainen/maksullinen, helppo käyttö, hyvä GEDCOM-tuki	Ei suomenkielistä versiota
FinFamily	Suomalainen, aktiivinen kehitys, avoin lähdekoodi	Käyttöliittymä ei ole kovin käyttäjäystävällinen
FamilySearch	Ilmainen, laaja tietokanta, helppo käyttö verkossa	Vaatii kirjautumisen, ei suomenkielinen

Sukupuuhjelmia, omalle koneelle ladattavia

- [Sukujutut](#)
 - – Suomenkielinen, maksullinen
- [Ancestral Quest](#)
 - – Ilmainen / maksullinen, osittain suomenkielinen
- [RootsMacig](#)
 - – Ilmainen / maksullinen
- [Legacy](#)
 - – Ilmainen / maksullinen, suomenkielinen versio
- [Rootsfinder](#)
 - – Ilmainen / maksullinen – by Findmypast
- [Family Tree Maker](#)
 - – Maksullinen
- [Family Tree Builder](#)
 - – Ilmainen / maksullinen – MyHeritage, suomenkielinen versio
- [Gramps](#)
 - – Ilmainen, avoin lähdekoodi, myös saatavilla suomen- ja ruotsinkielellä

Sukututkimusohjelmistot

SukuJutut sukututkimusohjelma

- SukuJutut on helppokäyttöinen ja monipuolinen, sopii sekä harrastajille että ammattilaisille.
- Toimii kaikilla Windows-versioilla.
- Keskusikkunalla näkyvissä kemalla viiden sukupolven tiedot.
- Monipuoliset tietojen tulostus-, näyttö- ja etsintämahdollisuudet.
- Tehotyökalu sukukirjojen tekijöille.
- Vaihdo toisesta sukututkimusohjelmasta SukuJutut ohjelmaan onnistuu helposti Gedcomin avulla.
- Yhdeksän eri kieliversiota mm. ruotsi, englanti ja saksa.
- Tarvittaessa asiakaspalvelumme auttaa arkipäivisin.
- SukuJutut-ohjelmaa kehitetään aktiivisesti käyttäjien toiveiden mukaan.
- Käyttöjärjestelmäksi sopivat esimerkiksi Windows 7, Windows 8, Windows 10 ja Windows 11 käyttöjärjestelmä. Ohjelma toimii myös Mac-koneissa erillisen emulaattorin avulla. Tällaisia ovat esimerkiksi Crossover, PlayOnMac ja Parallels. Linuxissa esim. Wine emulaattorin avulla.
- Demoversion henkilömäärä on rajattu 100 henkilöön. Demoversiolla talletetut tiedot voidaan siirtää suoraan viralliseen versioon. Virallisen version henkilömäärää ei ole rajattu.